

Alvar Caixal

Escriptor

‘Les llavors del silenci’ és una història detectivesca que narra com un episodi de la Guerra Civil ha marcat el destí de dues famílies. Caixal, que ha guanyat el premi Sant Joan en el seu debut en la novel·la, reflexiona sobre la fragilitat de la memòria

FERRAN FORME

“Recordar és alliberador, el silenci no serveix de res”

◆◆◆◆◆ Sílvia Marimon

Vostè és arqueòleg. A la feina busca proves tangibles del passat; a *Les llavors del silenci* (Edicions 62) parla de coses tan intangibles com l'ànima, els somnis i el destí.

La meua feina com a arqueòleg és anar traient capes, mirar de documentar-les al màxim, perquè res no pot quedar en la indefinició, no pot dependre d'una interpretació personal o de la fragilitat de la memòria. Quan escric m'interessa la transmissió generacional de la culpa. A vegades la culpa costa molt identificar-la, perquè està amagada sota silencis i negacions. Aleshores aplico la lògica de l'excavació. Vaig traient capes fins a trobar el que turmenta el personatge.

Parla d'una cosa tan etèria com la reencarnació.

Depèn de la lectura que se'n faci. N'hi ha que hi veuran la reencarnació d'una ànima. El protagonista està en un moment vulnerable i té un somni recurrent. Arriba a pensar que en realitat està tenint els records d'algú altre. Un lector més racional pot pensar que en el fons tot és en l'inconscient del protagonista, que té problemes de sinestèsia, un trauma amagat, que ha fet un pacte de silenci amb ell mateix.

Dóna una segona oportunitat a un personatge que és mort. En concret a un brigadista internacional que va venir a Espanya a lluitar per la República.

Era una manera de reivindicar els herois anònims, els que van patir la violència franquista. No hi ha hagut cap rescabament ni soci-

“HE VOLGUT RECUPERAR ELS HEROIS ANÒNIMS QUE LA HISTÒRIA HAVIA REDUÏT AL NO-RES”

al ni polític. Moltes víctimes s'han sentit culpables sense ser-ho. La guerra va esquitxar a tothom. Recordar ajuda a alleugerir l'horror, a treure's de sobre la por. He volgut recuperar figures que havien passat per la història quedant reduïdes al no-res.

¿Amb la novel·la intenta que la memòria finalment acabi guanyant? Tinc companys que han col·laborat en exhumació de fosses comunes. Sempre comenten que els familiars, quan recuperen els seus morts, tenen un gran alleujament. En aquest país el trauma de la guerra s'ha passat de generació en generació. Però sempre hi ha hagut silenci o se n'ha parlat en veu baixa. El món no és fantàstic. A tots ens han passat coses. Però la

clau de volta és com t'hi enfrontes. Crec que és important recuperar la memòria. Recordar és alliberador; el silenci no serveix de res.

És una novel·la molt honesta. Fa la sensació, llegint-la, que hi aboca molt de vostè mateix.

Sí. No hi ha retrats de persones del meu entorn, però en tots els personatges hi ha elements personals. Intento distribuir aquests elements, perquè sigui impossible identificar algú en concret. Però hi ha molta experiència pròpia. El llibre és tot un esforç preparatori d'un altre llibre que se'n va fins al segle XIX. Indaga en el mateix, com la memòria es va difuminant, distorsionant fins a fer-se invisible. Pràcticament els he escrit de manera paral·lela.

Però què busca?

Hi ha un procés de treure de dins els fantasmes. En el segon llibre indago sobre històries que van passar als besavis, que han acabat condicionant el funcionament d'una família. Tinc la necessitat de buscar la veritat. D'esbrinar per què va passar això o allò altre.

Per què ha escollit la Guerra Civil?

Perquè el trauma encara és viu. No s'han tancat les ferides. Em permetia tractar el tema de la culpa i del silenci. A més a la Guerra Civil i a la Segona Guerra Mundial passa de tot. Totes les grandeses i misèries humanes.

S'ha documentat molt.

Per deformació professional necesito estar ben documentat. Fins i tot, l'escena en què plou a bots i barrals quan un dels personatges surt d'un hospital, prop de l'Ebre, és real. La vaig trobar llegint les cartes dels brigadistes. Però al final vaig parar. M'hauria tornat boig. I no estava escrivint un document sinó un llibre de ficció. Vaig començar a inventar alguns personatges i escenes.

Ha publicat la seva primera novel·la amb 53 anys. Què l'ha impulsat a escriure?

Sóc un escriptor tardà però com a lector tinc una bona carrera. Jo sempre he escrit. Ho faig des que tinc ús de raó. I tinc novel·les i llibres de poesia de joventut, i molts llibres inacabats. Amb *Les llavors del silenci* he tingut la satisfacció del llibre acabat. Hi ha molts llibres que els escric i amb el temps te'ls tornes a mirar i fan pena. A *Les llavors del silenci* hi han confluït tots els altres llibres. He dit tot el que volia dir en els últims anys de la meua vida. I he aplicat el meu perfil professional: he estat metòdic, endregat i he fet moltes correccions. He estat quatre anys escrivint i reescrivint. Puc dir que és una obra completa. ◆◆